

Jaarverslag steen- en
kerkuilenwerkgroep
Hei-Heg-Hoogeind
2022 Heeze-Leende

Inhoudsopgave

<i>Inhoudsopgave.....</i>	<i>2</i>
<i>Inleiding jaarverslag.....</i>	<i>3</i>
<i>Verslag controle steenuilenkasten 14 mei 2022</i>	<i>4</i>
<i>Broedresultaten van de steenuil in ons werkgebied 2022</i>	<i>6</i>
<i>Overzicht broedgevallen steenuilen vanaf 2005</i>	<i>8</i>
<i>Broedcontrole ronde kerkuil 4 juni 2022</i>	<i>10</i>
<i>Werkgroepleden</i>	<i>16</i>
<i>Algemene rubriek.....</i>	<i>17</i>
Vrije broedgevallen	17
Afwijking jonge steenuilen	18
Mislukte broedgevallen.....	18
Afsluiters in Sluizen van kerkuilkasten	18
Marterproof-kasten.....	19
<i>Ring en terugmeldingen.....</i>	<i>20</i>
<i>Communicatie en PR.....</i>	<i>24</i>
<i>Torenavallen</i>	<i>25</i>
<i>Tot Slot</i>	<i>31</i>
<i>Colofon</i>	<i>31</i>

De uilenwerkgroep is een onderdeel van de agrarische natuurvereniging Hei-Heg en Hoogeind uit Heeze-Leende en stelt zich ten doel het beschermen van de steen- en kerkuil. De uilenwerkgroep wordt gefaciliteerd vanuit het coördinatiepunt Landschapsbeheer van het Brabants Landschap.

Foto voorpagina: schaapsherder: Riaan Strijdom

Inleiding jaarverslag

Voor ons ligt alweer de 14e editie van ons jaarverslag. Dit jaar gaat in als het slechtste kerkuilenjaar sinds het begin van onze controles op deze uilensoort. Voor de steenuilen was het ook een minder jaar maar dankzij hun bredere voedselaanbod hebben zij hier wat minder nadelige invloed van ondervonden. Naast onze routineklussen zoals het controleren van de broedgevallen hebben we weer een aantal kasten opgehangen, verhangen, gedemonteerd en aangepast. We hebben twee ringers in ons midden in de personen van Erik v Asten en Adrie Staals die dit

jaar hun ringdiploma voor uilen en torenvalken gehaald hebben. Er is een werkgroeplid gestopt maar we hebben ook twee nieuwe aspirant-leden mogen begroeten. Veiligheid voor het uitvoeren van ons vrijwilligers werk krijgt steeds meer aandacht. Verder hebben we aandacht besteed aan het uitdragen van ons werk via presentaties, nieuwsbrieven en jaarverslag. Nieuwe ideeën bij het controlewerk werden geïntroduceerd en voor het eerst hebben we aan dit jaarverslag ook een hoofdstuk over de Torenvalken toegevoegd. Dit alles ziet u verder uitgewerkt in dit verslag en ik wens u daarbij veel leesplezier.

Verslag controle steenuilenkasten 14 mei 2022

Er werden in totaal 63 steenuilkasten, 3 kerkuilkasten en 2 torenvalk kasten gecontroleerd.

Samen met de steenuilkasten waar camera's in hangen maakt dat we tot nu toe 66 steenuilkasten, 3 kerkuilkasten en 2 torenvalk kasten hebben gecontroleerd.

Steenuilkasten (66)

Hiervan waren er 32 bezet met broedende steenuilen, waarvan 14 met jongen en 18 met nog alleen eieren.

Het totaal aantal eieren bedroeg 57 en het totaal aantal jongen 41. De jongen varieerde tussen ca 2 dagen en ca 15 dagen.

- 3 kasten vertoonden mogelijk activiteit van steenuilen omdat hier braakballen werden gevonden.
- 7 kasten werden bewoond door andere vogelsoorten o.a. mezen en spreeuwen.
- 2 kasten bevatten zeker steenmarter sporen.
- 23 kasten waren helemaal niet bewoond.
- In 10 kasten troffen we geringde adulte uilen.

Algemeen:

In een gering aantal steenuilkasten (3) met broedende steenuilen werd een of hooguit enkele muizen aangetroffen. De meeste kasten vertoonden wel sporen van (mei) kevers in de vorm van schildjes. In een kast werd zelfs een voorraad van ca 10 complete meikevers gevonden.

Kerkuilkasten (3):

2 kasten werden bewoond door broedende holenduiven.

1 leeg.

Er is vooraf aan deze controle ook nog even onderling afstemming geweest over het implementeren van nieuwe veiligheidsregels.

Jaarverslag 2022

Jaarverslag steen- en kerkuilen werkgroep Hei-Heg en Hoogeind

Controles worden uitgevoerd.

Jaarverslag 2022

Jaarverslag steen- en kerkuilen werkgroep Hei-Heg en Hoogeind

Broedresultaten van de steenuil in ons werkgebied 2022

Kastnr.	Gastgever	Aantal eieren	Aantal jongen	Aantal uit-gevlogen jongen	Eerste ei-legdatum	Opmerkingen
71-1	Rijsingen van	4	3	3	6-apr	
71-2	Meijl v P	4	3	3	21-apr	
71-3	Maas P	4	4	4	27-apr	
71-4	Louw de P	4	1	?	ca 2 mei	uiltje met spreid-pootjes
71-5	Staals A	5	5	4	13-apr	1 dood
71-8	Lammers	4	4	1?	1-7-apr	1 dood
71-11	Scheepers a Heeze	3	2	2	7-mei	
	den Breeje	3	2	2	18-apr	
	M Bijvoet	1	0	0	ca 14 mei	mislukt
71-25	Maas Dian	3	3	3	7-apr	1 dood
71-36	Bakermans P	4	4	4	8-apr	
71-37	Bree-Dommels v L	3	2	0	24-apr	mislukt
71-39*	Slegers G*	2	0	0		mislukt
71-41	Vermeer	2	2	0	ca 21-apr	
71-51	Ceelen C	3	3	2	12-apr	1 dood
71-56	Noordman G Klooster	4	4	0	8-mei	mislukt
71-59	Scheepers F Sterksel	4	4	4	29-mrt	
71-64	Ansem v J	3	3	2	20-apr	1 dood
71-67	Rijers D	3	3	3	6-apr	
71-68	Loo vd M	4	3	2	5-apr	1 dood
71-70	Haan de H	3	3	3		
71-71	Middelaer vd L	3	2	2	22-apr	1 uiltje met on-gelukkige pootjes
71-72	Jansen J	1	0	0		
71-73	Noordman G Past th.	5	5	1?	28mrt-2-apr	1 dood rest?
71-78	Bax N	4	4	3	26-apr	1 dood
71-80	Havik Mieke	3	3	3	5-apr	
71-86	Dijstelbloem E	4	2	2	20-apr	
71-87	Stam B	4	0	0	<=5 mei	mislukt

Jaarverslag 2022

Jaarverslag steen- en kerkuilen werkgroep Hei-Heg en Hoogeind

71-88	Olivier	4	0	0	<=5 mei	mislukt
	Palen vd J	3	3	3	14-apr	
vb	Bierings Graaf	?	?	?		
71-60	Kruisdijk v					activiteit
71-75	Duisters M	3	3	3	3-apr	
	Bax/Dijk					activiteit
	Roel Winters					activiteit
vb	Fam v Veldhoven					activiteit
totaal		104	80	57		

**inclusief broedgevallen Soerendonk.*

Vb = vrij broedgeval

? = Dit betreft wel broedgevallen maar hier zijn de aantallen niet bekend.

Toelichting tabel:

In 2022 werden 32 broedgevallen vastgesteld waaronder mogelijk een vrij broedgeval. Er werden op 4 andere locaties activiteit waargenomen d.w.z. :hier werden een of twee uiltjes waargenomen maar geen broedgevallen vastgesteld. Het ene vrije broedpaar werd vastgesteld bij de fam Bierings. Vorig jaar was hier ook sprake van een vrij broedpaar. Op een tweetal locaties werden uiltjes met spreidpootjes aangetroffen. Dit jaar zijn er 5 mogelijk 6 broedgevallen mislukt. Bij de 5 mislukte

broedgevallen is niet duidelijk wat hier de oorzaak van is. Bij een 3 tal nesten is niet helemaal duidelijk of het ene overgebleven uiltje ook daadwerkelijk is uitgevlogen gezien de zwakke conditie waarbij deze tijdens de voorlaatste controles werden aangetroffen. Bij de nacontrole konden we echter geen sporen meer terugvinden. Bij het bepalen van het nestsucces hebben we deze 3 gevallen niet meegenomen.

Jaarverslag 2022

Jaarverslag steen- en kerkuilen werkgroep Hei-Heg en Hoogeind

Gemiddelden 2022	
Gemiddeld aantal eieren per broedsel	3,25
Gemiddeld aantal jongen per broedsel	2,5
Gemiddeld aantal uitgevlogen jongen	1,8

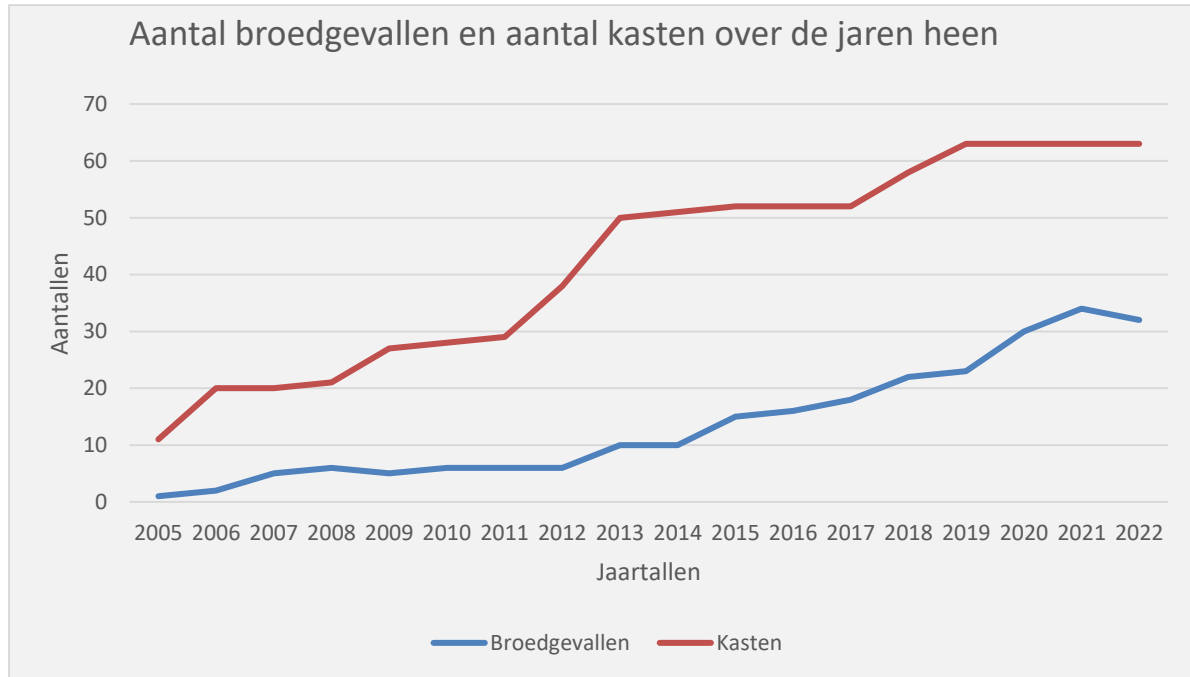
Nestsucces: percentage nesten waar tenminste 1 jong uitvliegt. Van de 32 nesten zijn er 20 succesvol d.w.z. in deze 20 nesten is minimaal 1 uiltje uitgevlogen. Dit is een nestsucces van 63 %. Bij een 3 tal nesten is niet zeker of deze jongen ook zijn uitgevlogen, . Daarom zijn deze niet in het nestsucces meegenomen. Zou dit wel het geval zijn dan zou het nestsucces 72 % bedragen.

Broedsucces: Is het gemiddelde aantal uitgevlogen steenuiltjes per broedsel. Uit de 32 broedsels zijn 57 uiltjes uitgevlogen. Dit is een broedsucces van 1,8. Hoe zich dit verhoudt tot andere jaren is terug te vinden in tabel “overzicht nestsucces en broedsucces van afgelopen jaren”. Hierin is duidelijk te zien dat het broedsucces in 2022 achterblijft bij de andere jaren.

Overzicht broedgevallen steenuilen vanaf 2005

Jaar	Broedgeval- len kast	Vrij broed- geval	Territo- rium	Aantal eieren	Aantal kuikens	Aantal uitgevlogen jongeren
2005		1				
2006	2					
2007	4	1				
2008	6			25	15	nb
2009	5			27	19	nb
2010	6		1	25	22	nb
2011	6		11	24	15	9
2012	6		7	21	15	12
2013	10	1	2	40	27	18
2014	10	2	5	36	23	22
2015	15	1	3	64	25	18
2016	16			66	54	51
2017	18		2	74	65	61
2018	22		2	93	74	72
2019	23			116	95	90
2020	30	2	3	122	99	69
2021	35	2	3	144	102	93
2022	32	1	1	104	80	57

nb = niet bekend

HIERBOVEN ZIET U EEN GRAFIEK WAARIN ZOWEL DE BROEDGEVALLEN ALS HET AANTAL KASTEN ZIJN WEGGEZET TEGEN DE JAREN, SINDS 2005.

Overzicht nest- en broedsucces van de afgelopen jaren

Jaar	Gem. aantal eieren	Gem aantal jongen per broedsel	Broedsucces	Nestsucces %
2015	4,06	1,46	1,13	44
2016	4,12	3,37	3,18	88
2017	4,11	3,61	3,38	89
2018	4,22	3,36	3,27	95
2019	5,27	4,31	4,09	91
2020	3,80	3.09	2,15	75
2021	4,24	3.00	2,70	65
2022	3,24	2,5	1,80	63

Het broedsucces over 2022 blijft duidelijk achter bij de voorgaande jaren. Ook het gemiddelde aantal eieren ligt lager. T.o.v. vorig jaar scheelt dit zelfs 1 ei of te wel 25%. Duidelijk is dat de broedomstandigheden afgelopen jaar minder zijn geweest. Mogelijk is dit te wijten aan het voedselaanbod zeker wat betreft het aantal muizen wat voorradig was. Zie ook resultaten kerkuilen.

Broedcontrole ronde kerkuil 4 juni 2022

Deze ochtend hebben we in totaal 45 kasten gecontroleerd waaronder 30 kerkuil-kasten, 13 steenuil-kasten en 2 torenvalk kasten. Deze keer hebben we extra aandacht besteed aan de veilig werken tijdens de controles. Er werd bij ieder kast een inventarisatie uitgevoerd zodat we een beter inzicht krijgen hoe we deze kasten het veiligst kunnen benaderen wat betreft het gebruik van harnas, positioneringslijn en valbeveiliging.

Deze controle ronde leverde de volgende resultaten op:

Een broedsel van kerkuil met 3 kuikens bij Janus v Hooff.

Activiteit Kerkuil bij: Peter v. Rijsingen, Wim v.d. Broek, Verhoeven (Soerendonk) en Gemeentewerf Heeze Leende. Verder zijn er bij een 4-tal andere kerkuil-kasten sporen van braakballen gevonden maar deze blijken bij nader onderzoek te berusten op oude braakballen van vorig jaar.

In 11 kasten werden sporen van overige bewoners zoals, holenduiven, kauwen en mussen aangetroffen.

In een kerkuilenkast werden zelfs 2 steenuiltjes van ca. 8-10 dagen aangetroffen. De kast boven het gewelf van de kerk van Providentia moet nog gecontroleerd worden.

Bij de steenuil-kasten werden van de 13 kasten die een nacontrole kregen 9 kasten gevonden

met kuikens, 1 kast nog met eieren en 3 kasten waar niets meer werd aangetroffen. Opvallend was dat er in een 3-tal kasten uiltjes werden aangetroffen met een afwijking van de pootjes (spreidpootjes). Het aantal teruggevangen ouder steenuilen bedroeg 11 stuks waarvan 7 geringd.

Rest mij nog Peter en Jo van Rijsingen te bedanken voor de gastvrijheid en de koffie en Krijn voor de lunch en uiteraard de leden van de werkgroep voor hun bijdrage.

Leden van de werkgroep

Broedresultaten kerkuil in ons werkgebied 2022

Kastnr.	Gastgever	Aantal eieren ¹	Aantal kuikens	Aantal jongen uitgevlogen	Opmerking
74-21	Kerk Providentia	3	2	2	
74-28	Hetty Wildenberg	4	0	0	Eieren onder mest. In okt nog een ei gevonden
	Gemeentewerf Heeze Leende	activiteit			Verse braakballen en ruiveren
74-15	Fam v. Rijsingen	activiteit			2 ouderuilen camera
74-7	Janus v. Hooff	3	3	3	1 geringde ouderuil
	W. v.d. Broek	activiteit			Ouderuil vloog uit kast.
	J. Verhoeven	activiteit			Braakbal in kast en uilen gezien.
Totaal		9	5	5	

¹Omdat in de ei-fase niet is gecontroleerd kunnen we het exacte aantal eieren wat gelegd is niet aangeven.

Activiteit: Dit wil zeggen dat er in de kasten ofwel uilen gezien zijn, of andere sporen zoals braakballen. Bij deze laatste categorie betreft het ook braakballen waarvan niet duidelijk is hoe vers deze nu zijn. Wel is er van uit gegaan dat deze nog van dit jaar moeten zijn omdat in de najaarscontrole van het jaar eerder hier geen of minder braakballen in lagen.

Nestsucces: Percentage nesten waar tenminste 1 jong uitvliegt. Van de 3 nesten zijn er 2 succesvol, d.w.z. in deze 3 nesten is minimaal 1 uiltje uitgevlogen. Dit is een nestsucces van 67 %.

Broedsucces: Is het gemiddelde aantal uitgevlogen kerkuilen per broedsel. Uit de 3 broedsels zijn 5 uiltjes uitgevlogen. Dit is een broedsucces van 1,7. Hoe zich dit verhoudt tot andere jaren is terug te vinden in tabel "overzicht nestsucces en broedsucces van afgelopen jaren". Hierin is duidelijk te zien dat 2022 ver achter blijft bij de voorgaande jaren.

Jaarverslag 2022

Jaarverslag steen- en kerkuilen werkgroep Hei-Heg en Hoogeind

Gemiddelden 2022	
Gemiddeld aantal eieren per broedsel	3,3
Gemiddeld aantal jongen per broedsel	1,7
Gemiddeld aantal uitgevlogen jongen	1,7

Overzicht nest en broedsucces van afgelopen jaren van de kerkuilen

Jaartal	Gem. aantal eieren ¹	Gem aantal jongen per broedsel ²	Broedsucces	Nestsucces %
2015	3,66	3,00	2,16	100
2016	5,22	5,11	4,11	88
2017	3,88	3,88	2,55	89
2018	4,16	3,33	3,00	83
2019	4,92	4,84	4,31	92
2020	4,57	2,85	2,40	71
2021	4,40	2,80	2,80	80
2022	3,3	1,7	1,7	67

¹Gemiddeld aantal eieren is bij benadering omdat niet altijd in de ei-fase gecontroleerd kan worden.

²Gemiddeld aantal jongen per broedsel is het gemiddelde van het aantal jongen die in het nest geteld zijn. Het broedsucces is lager omdat er in het nest soms nog jongen overlijden en niet uitvliegen. Het broedsucces over 2022 blijft ver achter bij die van vorige jaren. Hiermee is duidelijk zichtbaar dat dit broedseizoen waarschijnlijk tgv voedseltekort (weinig muizen) als slecht kan worden bestempeld.

Verslag najaar-schoonmaak 29 oktober 2022

Onder uitzonderlijke weersomstandigheden (middagtemp 24 C°) hebben we deze dag in totaal 79 kasten gecontroleerd en indien nodig schoongemaakt. Sommige werkgroep leden worden steeds fanatieker. Er waren erbij die 's-morgens om 8:00 uur al stonden te trappelen om met het karwei te mogen beginnen. De koffie stond alweer klaar (bedankt Jo). Tijdens deze controleronde werden we ondersteund door twee aspirant-leden, Chantal Ruigrok en Mark Duisters zodat we met 5 groepen van 2 of 3 personen het werk konden uitvoeren.

De volgende zaken kregen deze ronde extra aandacht:

- Bij iedere uilenkast wordt aangegeven hoeveel ladderdelen nodig zijn.
- Enkele kasten werden voorzien van een nieuw "marterslot" in het kader van een pilot.
- Kast met vraatsporen bij de openingen worden vastgelegd.
- Kast welke reeds waren voorzien van trespaplaatjes om het aanvreten van kastopeningen te voorkomen worden vastgelegd.

gelaten om deze op een ander moment zuiver te maken maar dan met behulp van de valset.

In het kader van de veiligheid zijn een aantal steen en kerkuil kasten buiten deze routes

Overige bijzonderheden

In 8 steenuil kasten werden steenuilen aangetroffen waaronder 6 geringde vogels (zie tabel)

In of bij 3 kerkuil kasten werden kerkuilen gesignaleerd. Uit de kast van Peter van Rijsingen werd een ongeringde uil geringd. (zie tabel)

In een kast werden hoornaars aangetroffen. Deze kast is (nog) niet schoongemaakt

Bij de kast van Henk Glabeek op Zevenhuizen werd een half kippen-ei gevonden.

Bij een 7 tal steenuil kasten werden vraatsporen aangetroffen. Enkele groepen hebben geen vraatsporen gemeld.

Een 2 tal kasten waren al voorzien van trespaplaatjes.

4 kasten werden voorzien van een marterslot.

Ook werden een 4 tal TV kasten gecontroleerd op voldoende bodembedekking en eventueel achtergebleven geringde kadavers.

In 11 kasten werden uilen aangetroffen die geringd waren.

Jaarverslag 2022

Jaarverslag steen- en kerkuilen werkgroep Hei-Heg en Hoogeind

Tabel met steen- en kerkuilen die in of bij de kasten werden aangetroffen al of niet geringd.

gastgever	soort	ringnummer	Geschiedenis ringnr
P v Meijl	SU	3814433	Al vanaf 2021 in deze kast.
Fam Scheepers (Heeze)	SU	3866468 vrouwtje	Afkomstig van t Ven 25 fam Bakermans als jong geringd in 2021.
Mieke Havik	SU	3866463 vrouwtje	Op 14 mei idem, als jong geringd op 28 mei 2021 Hazenhurk 3 Fam Scheepers
Fam Scheepers (Sterksel)	SU	3881714	Op 28 mei 2022 als jong geringd in deze kast
Mark Duisters	SU	3853549 vrouwtje	Op 23-10-2021 ook al in deze kast aangetroffen, afkomstig van G Noordman als jong mei 2020
Fam vd Loo	SU	3853534 vrouwtje	Op 14 mei idem, al vanaf 2020 hier geringd als ouderuil
Fam Hamers	SU	?	gepredeerde roodborst . uiltje weggevoegen.
Fam Stigt	SU	Niet geringd	In deze kast geen broedgeval.
Fam v Rijsingen	KU	Een uil wel geringd niet afgelezen. 2 ^{de} uil, vrouwtje nu geringd.	
Kuijten Rens sr	KU	?	Uil vloog weg
Mari de Bijl	KU	?	Uil vloog weg

Jaarverslag 2022

Jaarverslag steen- en kerkuilen werkgroep Hei-Heg en Hoogeind

Fotocollage

Werkgroepleden

- Erik van Asten
- Peter van Rijsingen
- Dian Maas
- Jack v.d. Palen
- Geert Toonders
- Peter Kerkhofs
- Jan van de Laar
- Wim Cardinaal
- Frank Maas
- Frans Joosten
- Harrie Timmermans
- Frans Baudoin
- Roel van Dijk
- Adrie Staals (coördinator)

Mark Duisters met vrouw en dochter.

Chantal Ruigrok

Dit jaar heeft Ton Verwegen zijn lidmaatschap bij onze uilenwerkgroep opgezegd. Ton is een van onze werkgroep leden van het eerste uur. Bij deze wil ik Ton bedanken voor zijn jarenlange inzet en bijdrage aan het wel en wee van de steen en kerkuil. Twee nieuwe aspirant-leden werden aangenomen in de personen van Chantal Ruigrok en Mark Duisters. Wij wensen hen een mooie leerzame tijd toe bij onze groep.

© Erik van Asten

Algemene rubriek

Veiligheid

We blijven onze aandacht vestigen op veiligheid. In de afgelopen jaren hebben we al een aantal maatregelen getroffen om het vrijwilligerswerk zo veilig mogelijk uit te laten voeren. We worden hierin ook ondersteund door het Brabants Landschap d.m.v. klimcursussen en advisering. Een 4-tal leden van onze club hebben deze cursus al een of meerdere malen gevolgd. Het werken met een harnas en valbeveiliging is hier de hoofdzaak. Zo houden we ook rekening bij het plaatsen van nieuwe kasten dat deze niet hoger gehangen worden als noodzakelijk of indien mogelijk dat deze op zolders of andere platvormen geplaatst worden waardoor ze makkelijker en veiliger bereikbaar zijn. Ook zijn er al bestaande kasten

lager gehangen. Bij een 3 tal kasten hebben we vaste ankerpunten bevestigd om deze kasten veilig met een valbeveiliging te kunnen controleren. Met de gastgevers proberen we afspraken te maken om de kasten tijdens de controles zo goed mogelijk bereikbaar te houden. Op deze manier proberen we zoveel mogelijk veiligheidsaspecten in ons werk in te bouwen. Elkaar hierin coachen is ook belangrijk. Het clusteren van kasten die met een valbeveiliging gecontroleerd worden of anderszins met extra aandacht voor veiligheid gecontroleerd moeten worden zal opgenomen worden in de nieuwe plannings.

Vrije broedgevallen

Dit jaar was er mogelijk sprake van een vrij broedpaar. Evenals vorig jaar werd door Mirthe Bierings weer volop activiteit van steenuilen waargenomen in de koeienstal. Helaas vond zij begin mei midden in de broedtijd op het erf een verongelukt volwassen vrouwtje met broedvlek. Tot enkel dagen nadien zag zij een tweede uiltje in de beurt van de stal. Dit zal waarschijnlijk het mannetje zijn geweest. Het feit dat in de broedtijd het vrouwtje gevonden werd doet ons concluderen dat

er waarschijnlijk sprake is geweest van een broedgeval waarbij het vrouwtje helaas verongelukt is.

Slachtoffer met broedvlek

Afwijking jonge steenuilen

Bij een tweetal kasten zagen we een afwijking van de pootjes van de jonge uiltjes. Het leek of de pootjes in spreidstand stonden. Nooit eerder zijn we dit soort afwijkingen tegengekomen. Een ander bijzonder geval betrof een moederuil die maar een pootje had. Dit uiltje kwamen we tijdens de ringronde tegen in de

Spreidpootjes bij jonge steenuil.

kast van Johan en Petri van der Palen aan de Panweg in Sterksel. Ondanks deze handicap heeft zij 3 jonge uiltjes met succes grootgebracht.

Van linker pootje is nog stompje over.

Mislukte broedgevallen

Dit jaar noteerden we zeker 5 maar mogelijk 6 mislukte broedgevallen. Het 6de geval betrof het vrije broedgeval bij Mirthe Bierings (zie hiervoor). Van de 5 broedgevallen zijn er twee in de jongenfase en 3 in de eifase mislukt. Zie

ook tabel . Er zijn geen duidelijke aanwijsbare oorzaken voor deze gevallen.

Afsluiters in Sluizen van kerkuilkasten

Bij het controleren van met name de Kerkuil-kasten proberen we zo weinig mogelijk verstoring te veroorzaken. Kerkuilen broeden over een langere periode dan bijvoorbeeld steenuilen. Steenuilen leggen hun eieren voornamelijk in de maand april. Bij de kerkuilen kan dit afhankelijk van het voedselaanbod over een langere periode plaatsvinden waardoor een minder ideale controleperiode is vast te stellen. We controleren deze kasten dan ook wat later in begin juni(soort gemiddelde).Zaak is

daarom om tijdens de controles de uil zo min mogelijk te storen. Dit doen we door de opening van de kast d.m.v. een telescoopstok met plaatje af te sluiten zodat de uil overdag de kast niet uit kan vliegen. Soms is het in de praktijk moeilijk of niet mogelijk de kast met een stok af te sluiten en zou het handiger zijn indien we een afsluitsysteem in de sluis van de kast kunnen plaatsen die we beneden kunnen regelen en waarbij de risico's op ongewenst sluiten uitgesloten is. Dit hebben we bij een

tweetal kasten gerealiseerd. Komend jaar zullen we hiermee wat ervaring opdoen.

Afsluiter in sluis van kerkuilenkast.

Marterproof-kasten

Veel aandacht wordt besteed om de oprukkende steen marters uit de kast te weren. Een aantal maatregelen die we ook dit jaar hebben getroffen is het monteren bij de ingang van een extra trespaplaatje waardoor de steenmarter de mogelijkheid wordt ontnomen om het gat groter te knauwen waardoor hij of zij toch in de kast kunnen. Naast de gebruikelijke anti-marteroplossingen (sluis, extra schotje) worden er ook een aantal andere uitvindingen

uitgeprobeerd. Onlangs is er met succes een nieuw idee uitgetest. Dit betreft een blokje (zie foto) dat men achter de ingang van de kast in de sluis plaatst en waarbij de steenuil wel en de steenmarter niet in de kast kan.

Camera's in uilenkasten

Via www.nestkastnu.nl voor iedereen toegankelijk. Het gaat hier om beelden van steenuilen, kerkuilen, bosuilen en torenvalken in de nestkasten. Afgelopen jaar zijn er weer beelden te bewonderen geweest van de steenuilen in o.a. Leenderstrijp. Ook komend jaar zijn de camera's weer ingeschakeld om mee te kijken in de diverse kasten.

Ringen en terugmeldingen

Dit jaar werd door Erik van Asten en ondergetekende het certificaat ringen van uilen en torenvalken behaald. In juni werd door ringer Jan wouters het proefexamen afgenomen na een opleiding van enkele jaren met als mentor Wil Beeren. Wil heeft afgelopen 11 jaar onze uilen en torenvalken geringd. Afgelopen jaar zijn onze uilen en torenvalken geringd door Erik en Adrie.

Hierbij werden in totaal 69 uilen geringd waaronder 3 volwassen steenuilen en 63 Jonge steenuilen, 1 volwassen kerkuilen en 5 jonge kerkuilen.

Verder werden 35 terugmeldingen van geringde uilen doorgegeven.

Het volgende artikel verscheen in de nieuwsbrief van afgelopen december van het vogel-trekstation:

Erik van Asten en Adrie Staals

Roofvogels en uilen:

Hallo wij zijn Erik van Asten (60) en Adrie Staals(66) en vanaf afgelopen seizoen in het bezit van het ringersdiploma (deeldiploma soort uilen en roofvogels.

Onze mentor tijdens de opleidingsperiode was Wil Beeren. Wil is een begnadigd en zeer ervaren ringer van alle vogelsoorten.

Wij beiden zijn lid van plattelandsvereniging Hei-Heg en Hoogeind die in 2003 is opgericht met als doel het streven naar een mooier buitengebied met

meer diversiteit. Binnen deze vereniging werd in 2005 ook een uilenwerkgroep opgericht waarin we met veel enthousiasme ons inzetten voor de bescherming van kerk en steen uil en sinds 2019 ook de torenvalk Naast onze grote belangstelling voor de natuur beschikken we over voldoende vrije tijd om ons nuttig te maken voor het behoud van deze natuur. Erik heeft als extra hobby het fotograferen van de natuur in de eigen omgeving (Leende) en Adrie stuurt sinds 2010 de plaatselijke uilenwerkgroep aan.

Vanaf 2010 werden de uilen in ons werkgebied geringd door Wil Beeren. Omdat we vaak samen met Wil optrokken voor ondersteunende werkzaamheden tijdens het ringen werd ons enthousiasme gewekt voor het ringen zelf. We besloten om in 2018 te beginnen met de opleiding om in de toekomst zelfstandig te kunnen gaan ringen mede vanwege het feit dat Wil het steeds drukker kreeg met het ringen in de omgeving. Op deze manier zouden we ook wat flexibeler zijn om de momenten van het ringen te kiezen. Ook het feit dat we in 2018 -2019 binnen de uilenwerkgroep begonnen zijn met een project torenvalk, ten einde de populatie torenvalken op te krikken. Dit gaf een extra motivatie om een ringcertificaat te halen.

Het werken met uilen en torenvalken in combinatie met de contacten met

Jaarverslag 2022

Jaarverslag steen- en kerkuilen werkgroep Hei-Heg en Hoogeind

gastgevers en andere belangstellenden is een geweldige uitdaging. Dat ook de gegevens van het ringen voor de wetenschap een toegevoegde waarde oplevert met als doel het in stand houden van de populaties geeft ons extra motivatie.

We hopen deze hobby nog jaren met veel plezier uit te kunnen oefenen. Met dank aan onze mentor Wil Beeren en onze examiner Jan Wouters voor hun inzet.

Jaarverslag 2022

Jaarverslag steen- en kerkuilen werkgroep Hei-Heg en Hoogeind

Overzicht terugmeldingen van levende en dode uilen 2022

Ringer	Ringnummer	Soort	Ringdatum	Ringlocatie	Melddatum	Vindlocatie	Status
Staals A	3866506	su	22-mei-21	Ronde bleek Sterksel	14-mei	Ronde Bleek Sterksel	levend
Beeren W	3866463	su-id	18-mei-21	Hazenhurk3 Heeze	14-mei	Rul 3 Heeze	levend
Beeren W	3866461	su-id	18-mei-21	Hazenhurk3 Heeze	14-mei	Hazenhurk3 Heeze	levend
Beeren W	3805688	su	4-jun-16	Bruggerhuizen1 Leende	28-mei	Ven 25 Heeze	levend
Staals A	3872684	su	28-mei-21	het Hool Soerendonk	14-mei	het Hool Soerendonk	levend
Asten v E	3866511	su	22-mei-21	Peelven 8 Sterksel	14-mei	Peelven 8 Sterksel	levend
Staals A	3879152	su	8-jun-21	Panweg 8 Sterksel	14-mei	Heezerenbosch10 Heeze	levend
Beeren W	3853516	su	28-mei-20	Vlaamseweg 20 Sterksel	14-mei	t Heike 41 Heeze	levend
Beern W	3853472	su	21-jun-19	Berg 1 Budel	14-mei	Heggedijk 4 Leende	levend
Beeren W	3839844	su	28-mei-19	Strijperdijk15 Leende	14-mei	Paaldijk3 Leende	levend
Beeren W	3839853	su	28-mei-19	Kloosterlaan 2 Sterksel	14-mei	Kloosterln2 Sterksel	levend
Asten v E	3885375	su	13-jun-22	Bruggerhuizen9 Leende	18-jun	Bruggerhuizen9 Leende	dood
Asten v E	3881747	su	30-mei-22	Bruggerhuizen1 Leende	12-jun	Bruggerhuizen1 Leende	levend
Beeren W	3866461	su-id	18-mei-21	Hazenhurk3 Heeze	10-jun	Hazenhurk3 Heeze	levend
Beeren W	3866464	su	18-mei-21	Hazenhurk3 Heeze	10-jun	t Heike 41 Heeze	levend
Staals A	3881728	su	28-mei-22	Rul14a Heeze	9-jun	Rul14a Heeze	dood
Staals A	3881739	su	28-mei-22	Strijperstr58a Leende	8-jun	Strijperstr58a Leende	dood
Staals A	3885385	su	17-jun-22	Heggedijk 5 Leende	8-jun	Strijperstraat 27 Leende	dood
Asten v E	3872709	su	1-jun-21	Bruggerhuizen9 Leende	30-mei	Bruggerhuizen9 Leende	levend
Beeren W	3853534	su	28-mei-20	Rul14a Heeze	29-okt	Rul14a Heeze	levend
Beeren W	3853534	su	28-mei-20	Rul14a Heeze	28-mei	Rul14a Heeze	levend
Beeren W	3866463	su-id	28-mei-21	Hazenhurk3 Heeze	29-okt	Rul3 Heeze	levend
Asten v E	3872663	su	26-mei-21	Strijperstraat58a	28-mei	Strijperstraat58a Leende	levend
Beeren W	3853515	su	28-mei-20	Vlaamseweg 20 Sterksel	14-mei	Vlaamseweg20 Sterksel	levend
Staals A	3879154 ?	su	8-jun-21	t Ven 11 Heeze	14-mei	Paaldijk9 Leende	levend
Beeren W	3814433	su	1-jun-18	Bruggerhuizen 1 Leende	29-okt	Paaldijk1 Leende	levend
Beeren W	3866468	su	18-mei-21	t Ven 25 Heeze	29-okt	Hazenhurk3 Heeze	levend
Asten v E	3881714	su	28-mei-22	Past. Thijssenln64 Sterksel	29-okt	Past.Thijssenln64Sterkse l	levend
Beeren W	3853549	su	30-mei-20	Past.Thijssenln33Sterksel	29-okt	Schutboei11Sterksel	levend
Asten v E	3866516	su	22-mei-21	Broekerstraat Leende	14-mei	Broekerstraat Leende	levend
Asten v E	3866516		28-mei-21	Broekerstraat Leende	14-nov	Broekerstraat Leende	levend
Beeren W	3853534	su-id	28-mei-20	Rul14a Heeze	29-okt	Rul14a Heeze	levend
Staals A	3881777	su	14-nov-22	Broekerstr 45 Leende			
Beeren W	5592160	ku	1072021	Paaldijk12 Leende	22-jun	Paaldijk 12 Leende	levend
nmb	L124665	ku			12-nov	Albertln19 Sterksel	levend
nmb	L173805	ku			24-nov	de Plaetse 21 Heeze	levend

Er werden dit jaar 35 uilen terug gevangen. 3 kerkuilen en de rest steenuilen. Van deze laatsten zijn er 4 dood terug gevangen en 28 levend. Van deze 28 zijn er 5 doubleurs dat wil zeggen deze zijn in dit seizoen 2x terug gevangen op verschillende momenten. 15 van de 35 uilen werden op een andere locatie terug gevangen als die waar ze oorspronkelijk zijn geringd. 10 uilen waren jongen die dit jaar geringd zijn en later in dit jaar op dezelfde locatie teruggezien. Een gedeelte van de terug gevangen uilen zijn min of meer vaste bewoners van de kasten en zijn voorgaande jaren ook gezien. Naast deze 35 uilen zijn ook nog een aantal ongeringde uilen terug gevangen.

Communicatie en PR

Via verschillende media hebben we onze werkzaamheden van de uwg naar buiten gebracht. Hieronder een opsomming van een aantal nieuwsberichten van onze werkgroep:

- Februari Jaarverslag steen- en kerkuilenwerkgroep Hei-Heg en Hoogeind
- Nieuwsbrief Hei-Heg en Hoogeind lente 2022.
- Nieuwsbrief Hei-Heg en Hoogeind zomer 2022.
- Nieuwsbrief Hei-Heg en Hoogeind winter 2022.
- Voorjaar voordracht uilen op basisscholen in Heeze.
- Presentatie uilen in en om Leende op 27 april en 27 september in de Schammert in Leende.
- Presentatie 26 juni 2022 "Torenvalken in de lift"
- Najaar voordracht uilen op basisschool in Heeze.
- 24 november facebook netwerk uilenbescherming Brabant bijdrage "najaarscontrole".
- 13 december presentatie uilen voor ANV Asten-Heusden .

Torenvalken

In 2019 is het project “torenvalken in de lift” van start gegaan. Doel van het project is om de populatie torenvalken in het buitengebied van Heeze en Leende een booster te geven door het plaatsen van extra torenvalkkasten waar de vogels in kunnen broeden. Gezien het karakter van dit project en de vele overeenkomsten met de werkzaamheden van de uilenwerkgroep is besloten om dit binnen de vereniging HHH te laten vallen onder de organisatie van de uilenwerkgroep. Wel is er een specifieke werkgroep opgericht om de werkzaamheden voortvloeiend uit dit project uit te laten voeren door deze leden. Als coördinator van deze sub werkgroep is Erik van Asten de verantwoordelijke man. E.e.a. wordt afgestemd met de coördinator van de uwg.

Controles op broedgevallen vinden plaats in april, mei en juni d.m.v. cameraobservatie. De periode waarover gecontroleerd wordt is langer dan die van de steenuilen omdat de broedperiode van de torenvalken over een langere periode plaats vindt. Na het vaststellen van de broedgevallen volgt een periode om de jonge torenvalken te ringen en volgt er ook nog een nacontrole op het broedsucces.

Controles torenvalkkasten

Jaarverslag steen- en kerkuilen werkgroep Hei-Heg en Hoogeind

Resultaten broedgevallen van de afgelopen 3 jaren

			2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2020	2021	2022
kastnr	locatie	plaats	eie- ren	eie- ren	eie- ren	jon- gen	jon- gen	jon- gen	ge- ringd	ge- ringd	ge- ringd	opmerking	opmer- king	mis- lukt	mis- lukt	mis- lukt
1	Strijperstr 19	Leenderstrijp	6	4	7	6	1	4	6	0	3	1 dood	te oud			
2	Heggerdijk	Leenderstrijp	4	5	5	4	5	5	4	5	5					
3	Jansborg	Leende	2	0	0	0	0	0	0	0	0		activi-	1		
4	Boschlaan	Heeze	0	0	0	0	0	0	0	0	0					
5	Zegge Moes-	Heeze	3	4	6	2	4	6	2	2	5		1 jong			
6	kapelstraat	Leenderstrijp	0	0	0	0	0	0	0	0	0					
7	Heezerenbosch	Heeze	4	5	3	0	5	3	0	3	2		1jong	1		
8	Valkenhorst	Leende	0	4	0	0	4	0	0	3	0					
9	Peelven	Sterksel	0	≥4	4	0	4	1	0	4	1		3 jong			
10	Leenderweg	Heeze	6	≥6	0	6	6	0	6	6	0		activi-			
11	Ven t	Heeze	0	0	0	0	0	0	0	0	0					
12	Vlaamsche weg	Sterksel	1	5	5	0	5	5	0	5	5			1		
13	Broekerstraat	Leende	5	≥5	3	4	5	0	4	5	0		valk			1
14	Paaldijk 15	Leenderstrijp	5	4	5	4	4	5	4	2	4	1 jong mis-	1x mis-	1 uiltje		
15	Burg VogelsIn	Leende	2	≥5	6	1	5	6	0	5	6	1 dood,		1		
16	Molenschut	Leende	6	0	4	0	0	4	0	0	2		alleen	1		
17	Past. ThijssenIn	Sterksel	5	≥6	6	5	6	5	5	5	5					
18	Paaldijk 3	Leenderstrijp	0	4	5	0	3	5	0	3	4					
19	Strijperdijk	Leenderstrijp	3	5	6	0	5	4	0	5	4		2 eie-	1		
20	Strijperstraat	Leenderstrijp	4	5	4	4	1	0	4	0	0					1
21	Langstraat	Leende	4	5	5	4	5	4	4	5	4					
22	Bruggerhuizen	Leende	0	0	4	0	0	4	0	0	4					
23	Strijperstraat	Leenderstrijp	5	5	6	2	2	4	0	2	3	1 dood	1 dood		1	

Jaarverslag steen- en kerkuilen werkgroep Hei-Heg en Hoogeind

24	Ronde Bleek	Sterksel	5	4	5	4	4	5	0	2	2	4x ver-	3	1
25	Somerseweg	Heeze	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
26	Zevenhuizen	Leende	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
27	Vestraat	Leende	4			4			0					
28	Huisven	Heeze		0	0		0	0		0	0			
29	Stoeing	Sterksel		5	0		5	0		0	0	te oud		
30	Cijnsgoed 3b	Sterksel			4			4			4			
31	Pandijk 8	Sterksel			4			4			0		1 jong	
totaal			74	≥90	97	50	79	78	39	62	63		7	1 2

Toelichting tabel:

In 2020 werden 18 van de 27 kasten bebroed, in 2021 waren dit 19 van de 28 kasten en in 2022 waren dit 20 van de 30 kasten. In het aanvangsjaar van 2020 zijn er van de 18 broedgevallen 7 mislukt. Dit is waarschijnlijk toe te wijzen aan een te gladde bodem. Dit probleem is nadien opgelost door een stabielere bodembedekking te maken. Dit resulteerde in de daaropvolgende twee jaar op een verhoogd broedsucces. Van de 20 broedgevallen in 2022 zijn er 17 succesvol verlopen.

In de volgende tabel wordt het broed en nestsucces over deze 3 jaren in cijfers weergegeven .

jaar	gemiddeld aantal eieren	gem.aantal jongen per broedsel	broedsucces	nestsucces
2020	4,1	2,8	2,1	61%
2021	4,7	4,2	3,2	95%
2022	4,85	4,3	3,15	85%

We zijn enigszins verast door het grote aantal broedgevallen. Het aantal kasten wat geplaatst is gebaseerd op een Engels studie en tellingen voor de vogelatlas.

Jaarverslag 2022

Jaarverslag steen- en kerkuilen werkgroep Hei-Heg en Hoogeind

Collage torenvalken

Tot slot

Gaarne wil ik iedereen bedanken voor zijn of haar bijdrage aan het welslagen van het welzijn van de steen- en kerkuilen en torenvalken in onze regio. Hopelijk wordt 2023 weer een mooi en goed uilenjaar.

Colofon

Jaarverslag samengesteld door Adrie Staals, coördinator uilenwerkgroep Hei-Heg en Hoogeind met ondersteuning van Koen Staals, coördinator werkgroep PR&C.

E-mail coördinator: a.staals56@upcmail.nl

Website: www.heiheghoogeind.nl

Foto's zijn, tenzij anders vermeld, gemaakt door Erik van Asten.